בית אהרן — שמות

ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה כו'. כבר דברנו מזה דכתיב ואלה וא"ו מוסיף על ענין ראשון. כי באמת היה דבר קשה מאוד שיהיה לישראל קיום בארץ מצרים במקום טומאה כזו ואחרי עבודת פרך שעשו המצרים עמהם. והוכרח הדבר שיעשה להם הקב"ה נסים גדולים עד שהוציאם ממצרים. ובאמת היכי שייך לומר לגבי הקב"ה נס היד י"י תקצר הלא כל העולם כולו כאין נגדו והיה בידו של הקב"ה להוציאם כרגע אחד ממצרים בלי שום מוחה נגדו:

אמנם באמת הנס הוא מצד ישראל מחמת גודל הקטרוג שהיו אז והוכרח הדבר שהקב"ה ישדד המערכות עד שהוציא את ישראל ממצרים. ובאמת היה הדבר קשה מאוד שיהיה לבני ישראל תקומה במצרים מחמת גודל הטומאה שהיה שם ומחמת זה עשה הקב"ה וגלגל גלגולים שירד יוסף מקודם למצרים בכדי שיהיו לב"י תקומה במצרים ושיוכלו לצאת משם. וכל דבר הנעשה מקודם היה הכל הכנה לצאת ממצרים:

ואיתא במדרש. לא היה צריך להתחיל התורה אלא מהחודש הזה לכם רק משום כח מעשיו הגיד לעמו כו'. ולכאורה הוא תמוה הלא מעשה בראשית הוא רק בתחילת הספר ואח"כ מדבר מנח ובניו ומאבות העולם ומכירת יוסף. רק באמת כל הספר בראשית נקרא מעשה בראשית כי לא היה באפשרי להיות קיום העולם רק בזה האופן. ומקודם היה שבירת הכלים ואח"כ התחיל עולם התיקון והוכרח להיות כל דבר כסדר. כי לכאורה קשה הלא מדור המבול לא נשאר רק נח ובניו א"כ למה נברא אדה"ר עם העשרה דורות שעד נח. רק באמת לא היה באפשרי להיות קיום לעולם בלא זה הסדר והוכרחו להיות העולמות של השבירה שהזכרנו מקודם ואח"כ בהבנות העולם הוכרח להיות אדה"ר ודורותיו ואח"כ נח ובניו ודורותיו ואח"כ הוכרחו להיות אבות הקדושים וי"ב שבטים הקדושים ושבעים נפש הכל הוא לקיום העולם. ואח"כ הוכרחו לירד למצרים בכדי להוציא משם כל הניצוצין קדישין שנפלו לשם. ולזה כתיב ויקח משה את עצמות יוסף עמו. והוכרח יוסף הצדיק לירד מקודם למצרים ולכלכל את כולם בכדי שיהיה לישראל קיום במצרים ויוכלו לצאת משם ולהוציא משם כל הנ"ק:

ולזה כתיב אצל יוסף ויישם בארון במצרים בשני יודי"ן כידוע שיוסף נקרא צדיק על שם ויפוזו זרועי ידיו כידוע שהיו"ד על שם המחשבה נאמרה ששמר את היו"ד אות ברית וקישר גם להמחשבה שנקראת ג"כ יו"ד. וקישר שני היודי"ן כידוע אות א הוא יו"ד למעלה ויו"ד למטה וא"ו באמצע. כי העיקר הוא היו"ד כי היא רק נקודה ובכ"מ שהנקודה עומדת הוא הכל יו"ד הן למעלה והן למטה והן באמצע האות והן נקודה עצמה. וממנה מתפשטים כל האותיות כמו שמן המחשבה מתפשטת הקול. ואח"כ הדיבור. ולזה כתיב ויישם בשני יודין. בארו"ן היינו שהאיר ע"י היו"ד כל הבחי' שהם במצרים:

ואח"כ כתיב ואלה שמות ב"י. וא"ו מוסיף על ענין ראשון כידוע יעקב הוא הוא"ו. וע"י כל הנ"ל היה ביכולת להיות במצרים כללות כל ישראל ששים רבוא והיה כל דבר על מכונו וב"י פרו וישרצו וירבו וכו'. עד שנולד משה רבינו. וידוע כי יוכבד היתה בת ק"ל שנה בלדתה את משה רבינו. וזה היה הכל תיקון של אדה"ר אשר לזה כתיב ותרא אותו כי טוב הוא. היינו שתיקן מה שכתוב בחוה ותרא כי טוב העץ למאכל. ומשה רבינו תיקן זה החטא. ולזה איתא שילדו במצרים ששה בכרס אחד. ויש אומרים ששים. וי"א ששים רבוא. כידוע שיש אחדים ומאות ואלפים ורבואות. וזה היה בחינת משה רבינו. ולזה היה הכל כסדר. מקודם היה בריאת העולם ואדה"ר. ואח"כ הוכרח להיות כל דבר כסדר כפי שמבואר הכל בספר בראשית. ואח"כ ויישם בארון במצרים. ואח"כ ואלה שמות ב"י. ואח"כ נולד משה רבינו שהוא שקול כנגד ששים רבוא ותיקן כל דבר. וע"י כל הדברים האלו היה לישראל תקומה במצרים. ומשה רבינו הוציא את ב"י ממצרים. והנה חמשין זמנין אדכיר יצ"מ בתורה ולזה כתיב הבאים מצרימה שני ההי"ן תתאה ועלאה. וזה ידוע כי גלות מצרים מרמז על ארבע גליות. ויציאת מצרים היתה התחלה גם על גאולה אחרונה אי"ה בקרוב בימינו לכך כתיב ותרא אותו כי טוב הוא ותצפנהו שלשה ירחים. כפי דאיתא ע"פ וירא אלקים את האור כי טוב וגנזו הקב"ה לצדיקים לעתיד לבא. כמו כן אצל משה ראתה כי טוב הוא ותצפנהו. ואח"כ ותשם אותו בתיבה ותחמרה בחמר ובזפת. הלא זה ידוע מה דאיתא בספרים הקדושים ומזוה"ק. חמ"ר היינו התורה הקדושה. רמ"ח מצות עשה. ותשם אותו בסוף. היינו שגנזה את הטוב עד סוף כל הדורות בעת שיושלם העולם ויתייחדו כל העולמות עד אין סוף. וכפי דאיתא במדרש ותתצב אחותו מרחוק כל הפסוק על שם השכינה נאמרה. אחותו. אמור לחכמה אחותי את. מרחוק. מרחוק י"י נראה לי וכו'. לזה גנזה כל הטוב עד סוף בכדי שתהיה הגאולה אחרונה אי"ה בשלימות.

וכידוע אשר אתפשטותא דמשה בכל דור ודור עד כי יבא שיל"ה שזה מש"ה. ולזה כתיב על שפת היאו"ר אותיות או"ר. כי גנזה את האור עד הסוף:

וירא אלקים את בני ישראל וידע אלקים. נוכל לפרש עפ"י פשוט זאת ידוע כי במצרים היה הדעת בגלות. היינו שלא היו יודעים ישראל מהתורה ומצות כלום. והקב"ה רצה להוציאם ממצרים ולהוציא את הדעת מהגלות ולהכניסו בלב כל ישראל. ולזה אמר הכתוב ומשה היה רועה. היינו ע"י משה. כי משה הוא הדעת של כל ישראל. וזהו וידע אלקים:

ומשה היה רועה את צאן יתרו וגו'. והנה מקודם כתיב וירא אלקים את ב"י וידע אלקים. ולכאורה קשה אחרי שראה מה שייך אח"כ וידע. רק נראה מקודם כתיב כמה לשונות. זעקה נאקה שועה כולם הם בחינות שונות והכל הי' בהדרגה ואח"כ כתיב וירא אלקי"ם א"ת ב"י. היינו שראה שבחי' אלקי"ם עם ישראל. לזאת וידע אלקים. הוא ל' דעת. היינו שקישר והכריע לצד ימין. כידוע שדעת הוא המכריע. ובאמת יש כמה בחינות דע"ת וכן כתיב כי אל דעות י"י. כי יש דעת למעלה וכמו כן יש דעת באמצע ולמטה. ולזאת אחרי שהכריע את בחי' אלקי"ם לצד ימין אזי ומשה הי' רועה וכו':

וכתיב ויבא אל הר האלקים חורב"ה. הוא ל' יובש. היינו שראה שאין בהם שום לחלוחית של חסד כי לא היה בהם שום דבר מצוה והיה ח"ו מדה"ד שולטת לזאת תיכף וירא אליו מלאך י"י. התעוררות מדת החסד:

מתוך הסנה. היינו הגם שהיה כמו סנ"ה. עכ"ז נתעורר מדת החסד. רק בלב"ת אש. היינו לעורר לבבות ישראל שיעשו תשובה. וזהו הפירוש

וירא י"י כי סר לראות. היינו שמדת החסד ראה שסר לראות מחמת צד הדין שלא היה בהם שום דבר מצוה. לזאת הראה לו תיכף מלאך י"י שנתעורר מדה"ר על ישראל הגם מתוך הסנ"ה. והבן:

והנה התוה"ק היא נצחית בכל עת ובכל אדם. ובכל זמן מחוייב להיות תמיד בלבת אש מתוך הסנה היינו כשאדם רואה עצמו בשפלות ונמוך מאוד ויבש כמו סנה. עכ"ז לא יאמר נואש לעצמו ויחזק לבו לעבודת י"י באמת ושיהי' לבו בוער כאש הלא כה דברי כאש. כמו שמאיר האש בתוך החושך כן יאיר לו השי"ת ויעזור לו השי"ת להאיר לו בכל הבחינות:

ויאמר י"י אל אהרן לך לקראת משה המדברה. איתא במדרש. הדא הוא דכתיב. ירעם אל בקולו נפלאות כו' א"ר ראובן בשעה שאמר לו הקב"ה למשה במדין לך שוב מצרימה נחלק הדבור לשני קולות ונעשה דו פרצופין. והיה משה שומע במדין לך שוב מצרימה. ואהרן שומע לך לקראת משה המדברה. עכ"ל המדרש:

ונוכל לומר עפ"י פשוט. זה ידוע כי רצונו של הקב"ה שיהיה אתערותא דלתתא. וזה ידוע ג"כ שמשה היה השליח מן הקב"ה לישראל. ולכך אמר לאהרן לך לקראת משה. בכדי שיהיה אהרן השליח מצד ישראל. כי משה שושבינא דמלכא ואהרן שושבינא דמטרוניתא. ולזה הוכרח הדיבור להחלק לשני קולות ויהיו ד"ו פרצופין בכדי שיתעורר בזה הרגע החסד כי לא היה להם זכות במה לצאת ממצרים. וכפי שהיה בעת בריאת העולם ג"כ ד"ו פרצופין באדה"ר. וזה ידוע אשר בעת בריאת העולם לא היה שום התעוררות מזה העולם רק זה היה רצונו הפשוט בכדי שיתגלה מלכותו. וברא את האדם דו פרצופין ונסרו. כמו כן היו יצ"מ וכמו שכתוב ואת ערום ועריה ושלח את אהרן שהוא בחי' חסד ודווקא בדיבור אחד בכדי שלא יהיה ח"ו שום קיטרוג שלא יתאחזו הדינים בבחי' אחוריים שלכך נבראו דו פרצופין ואח"כ היה הנסירה:

ולזה איתא במדרש חסד ואמת נפגשו. חסד זה אהרן ואמת זה משה. צדק ושלום נשקו. צדק זה משה ושלום זה אהרן. מקודם אמר אהרן מתחילה ואח"כ אומר משה תחילה. כי באמת אחרי שלא הי' לישראל מקודם שום זכות הוכרח לעורר מקודם החסדים שלו ע"י אהרן הכהן ואח"כ צירף עמו האמת. כידוע אמת הוא המכריע ומטה כלפי ימין. עכ"ז הוא נקרא אמת. ואח"כ כשנתייחדו היה יכול להיות צדק מקודם ג"כ כי נעשה יחוד גמור אשר לזה נקרא אהרן שלום ונעשה היחוד בשלימות וזהו וישק לו:

לזה אומר המדרש ירעם אל בקולו נפלאות. היינו כמו שדברנו שנתעורר חסד אל בכדי להוציא את ישראל. כידוע אשר שם א"ל הוא מדת החסד. ולזה הרעים בקולו נפלאות בכדי שיהיה דו ברצופין. ויהי' התעוררת החסד מצד ישראל ג"כ. וזהו נפלאות של הקב"ה שע"י חסדו התעורר את אהרן הכהן ונעשה יחוד שלם משני הצדדים משה ואהרן ובאו לבחינ' נ' פלאות כדאיתא בזוה"ק חמשין זמנין אדכר יצ"מ בתורה: